



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 247/2018-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. júla 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] zastúpenej advokátom JUDr. Milanom Rojčekom, Sládkovičova 9, Žilina, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 8 C 119/2014 zo 7. februára 2018 a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. apríla 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“), ako aj základného práva podľa čl. 20 ústavy vrátane práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 8 C 119/2014 zo 7. februára 2018.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola účastníčkou konania vedeného na okresnom súde pôvodne pod sp. zn. 7 C 232/2001, v ktorom sa ako navrhovateľka domáhala proti odporcom určenia hranice medzi parcelami a vydania časti nehnuteľnosti. Vo veci rozhodol okresný súd rozsudkom z 26. septembra 2011, ktorým určil hranicu medzi parcelami patriacimi sťažovateľke a parcelami patriacimi odporcom, uložil odporcom vypratať časť plochy nehnuteľnosti vyznačenej podľa znaleckého posudku a vo zvyšku návrh sťažovateľky zamietol. Rozhodnutie o trovách konania vyhradil na čas po právoplatnosti rozsudku. Z dôvodu odvolania podaného odporcami preskúmal rozsudok okresného súdu Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“), ktorý ho rozsudkom sp. zn. 5 Co 55/2011 z 26. septembra 2011 potvrdil a zároveň rozhodol o trovách odvolacieho konania. Následne okresný súd rozhodol o trovách konania uznesením sp. zn. 7 C 232/2001 z 30. januára 2012, ktorým uložil odporcom zaplatiť sťažovateľke náhradu trov konania vo výške 766,51 €. Uznesenie okresného súdu z 30. januára 2012 o trovách konania napadli odvolaním odporcovia. O odvolaní rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 9 Co 292/2012 z 27. augusta 2012, ktorým potvrdil napadnuté uznesenie okresného súdu a priznal sťažovateľke náhradu trov odvolacieho konania. Odporcovia napriek právoplatným rozhodnutiam neuhradili priznanú sumu trov súdneho konania a trov odvolacieho konania, preto sťažovateľka podala návrh na vykonanie exekúcie. Odporcovia po vydaní upovedomenia o začatí exekúcie obratom uhradili súdnemu exekútorovi priznané trovy.

3. Proti rozsudku krajského súdu z 26. septembra 2011 v spojení s rozsudkom okresného súdu sp. zn. 7 C 232/2001 z 22. septembra 2010, ktorým bolo vo veci samej rozhodnuté, podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) na podnet odporcov mimoriadne dovolanie. Na základe podaného mimoriadneho dovolania Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“)

uznesením sp. zn. 7 M Cdo 7/2012 z 29. januára 2014 zrušil rozsudok krajského súdu z 26. septembra 2011 a rozsudok okresného súdu z 22. septembra 2010 vo výroku, ktorým bolo návrhu sťažovateľky vyhovené, a v rozsahu zrušenia vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

4. Okresný súd vo veci konal ďalej, pričom bol viazaný právnym názorom najvyššieho súdu. Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom sp. zn. 8 C 119/2014 z 20. apríla 2016, ktorým súd návrh sťažovateľky zamietol, a zároveň určil, že o trovách konania rozhodne do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Sťažovateľka podala proti uvedenému rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 5 Co 343/2016 z 28. marca 2017, ktorým rozsudok okresného súdu potvrdil a priznal odporcom náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Rozsudok okresného súdu z 20. apríla 2016 tak nadobudol právoplatnosť. Okresný súd preto následne rozhodoval o trovách konania samostatným uznesením. O výške trov konania rozhodol okresný súd uznesením sp. zn. 8 C 119/2014 zo 16. novembra 2017, ktoré vydal súdny úradník tak, že uložil sťažovateľke zaplatiť odporcom náhradu trov konania vo výške 3 083,68 € do troch dní od jeho právoplatnosti. Uvedené uznesenie okresného súdu o trovách konania napadla sťažovateľka sťažnosťou. Otázku trov konania preto opätovne preskúmal okresný súd, ktorý rozhodol uznesením sp. zn. 8 C 119/2014 zo 7. februára 2018 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Okresný súd zmenil uznesenie zo 16. novembra 2017 zmenil tak, že sťažovateľke uložil zaplatiť odporcom náhradu trov konania vo výške 3 004,43 € a zároveň priznal odporcom nárok na náhradu trov konania o sťažnosti v rozsahu 92 %. Došlo tak k zníženiu priznanej náhrady trov konania o 79,25 €.

5. Sťažovateľka nesúhlasí s postupom súdu pri určovaní náhrady trov právneho zastúpenia. Ako z popísaného priebehu konania vyplýva, najvyšší súd na základe mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora zrušil rozsudok krajského súdu z 26. septembra 2011, ako aj rozsudok okresného súdu z 22. septembra 2010, v dôsledku čoho bola vec opätovne posúdená a rozhodnutá. Sťažovateľka nebola pri uplatňovaní svojich nárokov voči odporcom v tejto fáze konania úspešná, preto bola zaviazaná uhradiť odporcom trovy konania, ktoré museli vynaložiť na úspešné bránenie svojich práv.

Sťažovateľka poukazuje na niekoľko pochybení, ktorých sa mal okresný súd pri určení výšky náhrady trov konania dopustiť. Sťažovateľka nesúhlasí s tým, že okresný súd pri určovaní základnej sadzby tarifnej odmeny aplikoval ustanovenie § 13 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), t. j. tarifnú odmenu zvýšil o 1/3 výpočtového základu, resp. pri úkonoch právnej služby vykonaných do 31. mája 2010 o 1/2 výpočtového základu. Okresný súd vychádzal z toho, že sťažovateľka sa domáhala určenia hranice medzi pozemkami a zároveň žiadala vydanie časti pozemkov. Išlo teda o dva nároky, čo odôvodňuje zvýšenie výpočtového základu v zmysle § 13 ods. 3 vyhlášky. Sťažovateľka s takýmto postupom nesúhlasí, pretože podľa jej názoru podala iba jednu žalobu a ani zo strany súdu nedošlo k žiadnemu spojeniu vecí. Sťažovateľka tiež namieta, že súčasťou trov konania je aj suma 867,89 €, ktorú jej vyplatili už odporcovia ako náhradu trov konania. Túto sumu si mali odporcovia uplatniť ako bezdôvodné obohatenie, a nie ako ďalšie trovy konania. Súčasťou priznanej náhrady trov konania boli aj trovy spojené so zaplatením preddavku na trovy znaleckého dokazovania vo výške 500 €. Závery tohto znaleckého posudku boli v neprospech odporcov, preto sťažovateľka nesúhlasí s tým, že bola zaviazaná zaplatiť aj tieto trovy. Sťažovateľka tiež namieta priznanie úkonu právnej služby za podnet na mimoriadne dovolanie z 28. novembra 2011, pretože v tomto podnete odporcovia neboli úspešní.

6. Okrem postupu pri určení náhrady trov konania sťažovateľka tiež namieta, že jej nebolo doručené vyjadrenie odporcov k jej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu zo 16. novembra 2017. Okresný súd jej tak nedal možnosť, aby k nemu zaujala svoje stanovisko, čím bol porušený princíp kontradiktórnosti konania, ktorý by mal byť rešpektovaný aj pri rozhodovaní o trovách konania.

7. Vzhľadom na uvedené pochybenia sťažovateľka navrhla, aby o sťažnosti rozhodol ústavný súd nálezom, ktorým vysloví porušenie označených práv (čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 1 dodatkového protokolu) uznesením okresného súdu

zo 7. februára 2018, zruší napadnuté uznesenie okresného súdu a prizná sťažovateľke náhradu trov konania.

## II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu

možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

11. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

12. Ústavný súd považuje rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania za integrálnu súčasť civilného procesu a je zásadne výsadou všeobecného súdu. V rámci tohto rozhodovania však v zásade ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnému súdu sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojevôle (m. m. I. ÚS 40/2012, II. ÚS 364/2014,

II. ÚS 64/09, III. ÚS 92/09, IV. ÚS 248/08, II. ÚS 153/2016, II. ÚS 357/2016, II. ÚS 681/2016).

13. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil v skutkových a právnych záveroch napadnutého uznesenia okresného súdu nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo jeho arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti. V rámci rozhodovania o otázke priznania náhrady trov konania okresný súd uplatnil postup a aplikáciu § 255 Civilného sporového poriadku, do ktorého ústavný súd nie je zásadne oprávnený vstupovať a nahradzovať prijaté právne závery. Skutočnosť, že okresný súd pri rozhodovaní považoval podanú sťažnosť za dôvodnú iba v časti priznanej náhrady trov právneho zastúpenia za úkon vyjadrenie k znaleckému posudku vo výške 79,25 €, nie je samotná dôkazom o jeho neústavnosti. Rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

14. Sťažovateľka tiež namietala, že jej nebolo doručené vyjadrenie odporcov k jej sťažnosti podanej proti uzneseniu okresného súdu zo 16. novembra 2017. Sťažnosť proti uzneseniu súdu prvej inštancie vydanému súdnym úradníkom však nie je opravným prostriedkom, ktoré Civilný sporový poriadok taxatívne vypočítava v samostatnej štvrtej časti. V prípade týchto opravných prostriedkov platí povinnosť súdu doručiť odvolateľovi resp. dovolateľovi vyjadrenie protistrany k podanému odvolaniu, resp. dovolaniu. Takúto povinnosť však Civilný sporový poriadok neukladá pri rozhodovaní o sťažnosti proti uzneseniu súdneho úradníka. Postup okresného súdu v súvislosti s rozhodovaním o sťažnosti preto v kontexte týchto skutočností nemožno hodnotiť ako taký, ktorým by mohlo dôjsť k porušeniu práv sťažovateľky.

15. V napadnutom uznesení okresného súdu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil nič, čo by ho robilo ústavne neakceptovateľným, a teda vyžadujúcim korekciu zo strany ústavného súdu, pričom tento záver ústavného súdu sa vzťahuje

na všetky práva, ktoré sťažovateľka označila v petite svojej sťažnosti (základné právo na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie, základné právo vlastníť majetok, resp. právo na ochranu majetku).

16. Ústavný súd preto sťažnosť v celom rozsahu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

17. Keďže sťažnosť bola v celom rozsahu odmietnutá, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky, pretože tieto sú viazané na to, že ústavný súd sťažnosti vyhovie.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. júla 2018